

Emlékeztető az azonnali fizetési rendszer létrehozását koordináló országos projekt Projektirányító Bizottságának (PIB) kilencedik üléséről

2019. május 16. 15:00, MNB

Jelenlévő PIB tagok:

Bartha Lajos (MNB)

Borbély László András (Magyar Államkincstár)

Dr. Selmeczi-Kovács Zsolt (Giro Zrt.)

Dr. Kovács Levente (Magyar Bankszövetség)

Dunai Péter MKIK

Állandó meghívottak:

Bakati Gábor országos projektvezető

Dr. Iszály Mónika (Giro Zrt) – Giro oldali projektvezető

Dr. Vig Gyula (Giro Zrt.)

Takács Kristóf (MNB) – MNB oldali projektvezető

Deák Vivien (MNB)

Eseti meghívott

Petrich Orsolya (Magyar Államkincstár)

Bartha Lajos köszöntötte a jelenlévőket, majd ismertette az ülés napirendjén lévő témákat.

1. NAPIRENDI PONT: A GIRO AZUR PROJEKT STÁTUSZA, A PROJEKT BEFEJESÉSÉIG TARTÓ MENETRENDJE ÉS FELADATAI

Bartha Lajos felkérte Dr. Selmeczi-Kovács Zsoltot, hogy ismertesse a GIRO Azur projekt státuszát és a projekt befejezéséig tartó menetrendet és feladatokat. Ennek megfelelően Dr. Selmeczi-Kovács Zsolt egy előadás keretében beszámolt a központi infrastruktúra állapotáról, a legutóbbi ülés óra elért eredményekről, a banki tesztelések eredményéről, a bankokkal való kommunikációról, a következő időszak feladatairól és a GIRO felkészültségéről. (Az előadás elérhető az MNB honlapján.)

Áprilisban megkezdődtek a kötelező banki tesztek, amelyek folyamatosan zajlanak. Április 11-én és május 3-án az országos banki tesztkörnyezet verzióját megváltoztatták, a hálózati beállítások kivizsgálásának érdekében április 24-én teljeskörű infrastruktúra tesztet végeztek, amely pozitív eredményeket mutatott. Teljes körű banki konzultáció került megrendezésre április 25-én, amelyen a bankok jelentős része képviseltette magát, jövő hét szerdán egy újabb konzultáció kerül megrendezésre. Május 8-9 között Osloban egy rendszer üzemeltetéséhez kapcsolódó, a szállító által szervezett tréning lett megtartva, amelyen a GIRO IT infrastruktúra üzemeltető csapata részt vett.

Az informatikai, belső komponensek biztonsági vizsgálata folyamatosan zajlik, rendszeresen tesztelik és elemzéseket végeznek rajta, a feltárt hiányosságok javításra kerülnek. A komponensek nem funkcionális tesztelése is megkezdődött. Több audit is zajlik, informatikai minőség vizsgálat, biztonsági audit, informatikai témakörben tanácsadást is igénybe vettek, emellett pedig IT biztonsági és sérülékenység vizsgálat is folyamatban van. Külön kérése volt a GIRO-nak, hogy ha bármi kifejezetten a működést veszélyeztető hibát találnak, akkor azt azonnal jelezzék. A vizsgálat ugyan még nem ért véget, de még nem keresték őket, ami arra utal, hogy veszélyeztető tényezőt nem találtak. A vizsgálatok lezárása várhatóan május végén lesz. Az IT biztonsági vizsgálat lefolytatása kötelező, ami 6-8 hetet vesz igénybe. Ezt a vizsgálatot csak az éles rendszeren lehet végrehajtani. A biztonsági naplóelemzések folynak, riasztások kialakítása is folyamatban van.

A dokumentumok és eljárások véglegesítése fontos tényező. A BKR Üzletszabályzatot, a RHKSZ-t (Rendkívüli Helyzetek Kezelése Szabályzat) és az Együttműködési megállapodást véglegesítette a GIRO, jövő héten kerülnek a dokumentumok a GIRO igazgatóságára. A fedezetvizsgáló szolgáltatási szerződés aláírásra került, a Teljesítési szolgáltatás szerződés egyeztetése még folyamatban van. A pilot időszakra vonatkozó szerződéstervezetet elkészítették, az MNB és a GIRO oldaláról is alá lett írva, a bankoknak és a Bankszövetségnek is eljuttatásra került. Május 13-ától 17 bank jelezte részvételi szándékát, emellett telefonon további 5 pozitív jelzés érkezett. 1 szereplő részvétel szándéka képlékeny, 8 bank pedig egyértelműen nem szeretne részt venni a pilot teszteléseken. A pilot időszak alatt a GIRO-nak teljesen élesben kell állnia, az összes beállítást és a végleges környezetet biztosítva.

A kötelező banki tesztek keretében az első körben 7 résztvevő teljesített hibátlanul, a második körben pedig 3 résztvevő. A performancia teszteken alacsony számú tranzakciókat küldtek be a bankok, emellett a TPS számok is alacsonyak voltak, jellemzően 1-10 TPS. Májusban folytatódnak a performancia tesztek, ahol a GIRO is küld a bankoknak magasabb TPS-sel tranzakciókat, így mind a küldés és a fogadás funkció tesztelése is sorra kerül.

A bankokkal való kommunikáció is egy kiemelt feladat. A tesztelés során feltárt hibák bejelentését a megszokott módon a JIRA hibajegykezelőn tudják megtenni a bankok, ami gyors és hatékony módszernek mondható, a hibák jellemzően 1-2 nap alatt megoldódnak. A GIRO által szervezett tájékoztató fórumok mellett a Bankszövetség rendszeres banki konzultációkat szervez. A rendszeresen frissülő tesztelési forgatókönyvek biztosításával is hozzájárulnak a tesztelések megkönnyebbítéséhez. Személyes konzultációkon való részvétel lehetősége is fennáll, illetve a dedikált e-mail cím ismeretével az email-es megkeresés is egy opció a kommunikációra.

A következő időszak feladatai közé tartozik a kötelező banki tesztelés, a további BCP-DRP tesztek lefolytatása, a teljesítési szolgáltatási szerződés véglegesítése, az elszámolásforgalmi szerződések (bankokkal) és a pilot szerződések (bankokkal és az MNB-vel) megkötése, szolgáltatáshoz kapcsolódó üzleti dokumentumok elfogadása és a június 3-án induló pilot időszakra való felkészülés. Az informatikai szervezet átalakítása és az ehhez köthető működési rend átalakítása jó

ütemben halad, számos belső és külső oktatáson való részvétel lehetősége biztosított. Május 31-én vezérigazgatói találkozó lesz, emellett a többi szokásos kommunikációs csatornák fenntartása is egy fontos feladat.

Mindent összevetve elmondható, hogy a GIRO jelenleg az ütemtervének megfelelően, a megadott költségkereten belül halad az AZUR projekttel. A GIRO oldalán nem látnak a július 1-ei élesindulást hátráltató vagy akadályozó tényezőket.

Kovács Levente megkérdezte, hogy mi az oka annak, hogy a kötelező tesztek során az első körben több hibátlan tesztelés volt, mint a második körben. A GIRO képviselői elmondták, hogy ez a rendszerek finomhangolása miatt lehet, mert még folyamatos változtatások történnek a bankok rendszereiben. Ezek az eredmények önmagukban nem jelentenek veszélyt. Kovács Levente véleménye, hogy ez komoly problémára is utalhat, szerinte a klíringtagok egy része nincs felkészülve arra, hogy két hónap múlva el tudjon indulni. Erre reagálva Dr. Vig Gyula elmondta, hogy ebből nem szabad következtetéseket levonni, mivel a szoftver verziók folyamatosan cserélődnek, az utolsó verziók telepítése folyamatban van. Bankoknál valószínűleg ugyanezekkel küzdenek. Az üzenetérték inkább az, hogy vannak bankok, akik részt vettek ebben. Bartha Lajos felhívta a figyelmet arra, hogy hivatalosan május 31-ig kell megszerezni a bankoknak az igazolást arról, hogy megfeleltek az elvárásoknak és mehetnek az éles tesztekre, ezután a teljes júniusi hónap is rendelkezésükre áll.

Bartha Lajos kérdése még az volt, hogy a Netsnek van-e valami kötelezettsége a július 1-én induló rendszerrel kapcsolatban, mennyi ideig kell fokozatos rendszerbeállítását biztosítani. A GIRO oldali válaszból elmondták, hogy az élesbeállítás körüli két hétben jönnek ide személyesen felügyelni a folyamatokat, amellett, hogy külföldről is támogatják az itt zajló intézkedéseket, így a Pilot indulásakor, június 3-4-én is itt lesznek helyben.

2. NAPIRENDI PONT: AZ ORSZÁGOS PROJEKT STÁTUSZA, A MUNKACSOPORTOK JELENTŐSEBB FOLYAMATAI, FELADATAI

Bartha Lajos felkérte Bakati Gábort, hogy a második napirendi pont keretében ismertesse a munkacsoportok jelentősebb folyamatait és feladatait.

Bakati Gábor még Kovács Levente kérdéséhez kapcsolódóan elmondta, hogy az adatokból is látszódnak, hogy a banki alkalmazások nem állnak készen arra, hogy integrálják azokat a rendszerbe. A teljesítők csökkenő száma a fokozatos rendszerátállások miatt van.

A csatlakozási munkacsoport munkái közé tartozik az elszámolómű rendszerbeállítása és a tesztelési program következetes kivitelezése, így az itt végzett munka komoly támogatást jelent a bankrendszernek. A szabályozói munkacsoport most nem aktív, a tervezett feladatait már elvégezte. A kiegészítő szolgáltatások munkacsoport az ajánlások véglegesítését várja, amint ez megtörténik, tovább tud lépni a munkájában. A Tájékoztatási munkacsoport munkájához kapcsolódó fejlemények, hogy a logóterv elfogadásra került, a kommunikációs stratégia is ki van dolgozva, az MNB elfogadó és jóváhagyó döntésére várnak.

Folyamatban lévő feladatok a tesztelés támogatása és a pilot projekt kialakítása, minden feladat ehhez kapcsolódó feladatkör. Tesztelés kapcsán heti rendszerességgel vannak találkozók, amelyek keretében a tesztelési folyamatot és a problémákat meg tudják beszélni, az erre tett megoldási javaslatokat, eredményeket figyelemmel kísérik, dokumentáltan kerülnek megoldásra. Emellett a kiegészítő szolgáltatások működését segítő Ajánlás véglegesítése és a kapcsolódó QR kód kialakítása, az adattartalom további kiegészítése és véglegesítése folyamatban van. A publikálás után tájékoztató fórumok és workshopok rendezése is tervbe van véve.

A következő időszak várható főbb feladatai azon kockázatok kezelése, ami a tesztelést segíti, plusz a pilot előkészítése. Komoly technikai előrelépés várható. A technikai, folyamat és adattartalomra vonatkozó útmutatás kibocsátása és a kapcsolódó konzultációk a fejlesztők részére. A fizetési márka bevezetésének elindítása, implementálása, az ehhez kapcsolódó stratégia megvalósítása, a tájékoztatási és kommunikációs munkacsoporttal együttműködve, a szabályzatokkal és szerződésekkel kapcsolatos feladatok lezárása, illetve a különböző szerződés-kötési folyamatok elindítása és befejezése.

3. A BANKRENDSZER FELKÉSZÜLTSGÉGE A 2019 ÁPRILISI STÁTUSZJELENTÉSEK ALAPJÁN

A harmadik napirendi pont keretében Bakati Gábor a bankrendszer felkészültségét ismertette a 2019 áprilisi státuszjelentések alapján. Minden hónapban kiküldésre kerül egy készületi kérdőív, ami által a projekt pontosabb képe rajzolódik ki. Felgyorsulóban vannak a folyamatok, a tesztelések minőségét tekintve sok hiba fedezhető fel, komoly megállást jelentett több banknál. Több csatornán keresztüli segítség kérésére van lehetőségük a bankoknak, amivel élnek is. Vannak bankok, akik lemaradásban vannak. 14-15 hetes késedelmek is láthatóak, ami komoly szerepet játszik az indulásoknál. Több bankra jellemző, hogy később indították el a projekteket és nem maradt elég kapacitásuk az időben való befejezéshez, ezek közül főleg a szállítás megcsúszása okozott komoly elmaradást. Nagybankokhoz tartozó fejlesztések között a netbank sikertelen integrálása nélkül nem tudnak haladni a feladattal, ez komoly problémát okozhat. A banki projektek fő része az alapszolgáltatások kialakítása. Emelkedik az ehhez tartozó funkciók készütsége, de ez még mindig nem jelenti azt a szintet, ami a bankok éles működéséhez elegendő lenne. Megfelelő rendelkezésreállással tudják a tesztek megvalósítani.

A bankoknak kiküldött kérdőívben új kérdések szerepelnek a működés biztonsággal, visszaélésekkel kapcsolatosan. A csalás védelmi rendszerek implementálásában 9 pénzintézet van a saját terveitől elmaradva, 20 pénzintézet terve szerint halad a fejlesztésekkel, 2 szereplő pedig nem adott információt. Az ezzel kapcsolatos késedelemből fakadó kockázatot változóan kezelik, de van olyan bank is, ahol nem lesz megoldódott a csalásvédelem.

Az MNB jó likviditáskezelési rendszert alakított ki a bankok részére, ami támogatja a bankokat a likviditáskezelésben, alacsony a bankok hibázási lehetősége ezzel kapcsolatosan. A másodlagos számlaazonosító ellenőrzésénél van hova fejlődniük, rengeteg munkát kell belevinni ezek fejlesztésébe. Több bank el sem kezdte az ezzel kapcsolatos munkálatokat.

A technológiai működési háttér és az operatív feladatok előtérbe kerültek, fontos meghatározni, hogy mely alrendszer nem állnak készen arra, hogy integrációs és éles tesztek futtassanak rajtuk és mit jelent pontosan a nem megfelelő készütsége és mik az akadályozó tényezők. Sok munka van még azzal, hogy üzemképes állapotba kerüljenek a banki rendszerek. 12 pénzintézet több mint 6 hetes késést jelzett. A május 31-ig befejeződő tesztek eredményei fontos információk lesznek.

Összefoglalva felpörögtek az események, néhány banknál komoly fennakadások figyelhetők meg, a biztonságos indulás nagyon sok munkát igényel.

Kovács Levente tapasztalait megosztva a jelenlévőkkel elmondta, hogy a jelentések általában optimisták és többet mernek vállalni azokban a bankok, más a kommunikáció, a tesztelés időigényét alulbecslik, nem megfelelően számítják bele a megadott időtávba. Emellett problémás tényező, hogy egy hónap elteltével a bankok késedelmi ideje még egy hónappal növekedett, ez kritikus helyzetre utal.

Bartha Lajos reagálva erre elmondta, hogy nem egyes banki területekről kéri a visszajelzést, hanem átfogó képet várnak, így ez a probléma nem fordulhatna elő. De enélkül sem mondható túl jónak a jelenlegi helyzet. Önbevallás és tesztelés, amit ismernek és látnak. A bankok személyes megkérdezésre nem nagyon mondják, hogy biztos nem érnek oda.

Bartha Lajos összefoglalásként elmondta, hogy le lehet vonni a következtetést, hogy jelenleg még nem tűnik 100%-osan késznek a szektor az indulásra. Még van másfél hónap ugyan az indulásig, de hamarabb kell dönteni arról, hogy indulunk vagy nem indulunk. Május 28-án fog megszületni a döntés az indulásról az akkori ismeretek alapján az MNB Pénzügyi Stabilitási Tanácsának ülésén, majd a május 31-i Bankszövetségi ülésen lesz kommunikálva. Az indulásra három féle verzió lehetséges. Az első verzió szerint az eddigi tervek szerint július 1-én indul a rendszer, erre az MNB és GIRO is fel van készülve. A második verzió alapján a bankszektor és az MNB közötti megállapodás alapján fokozatos indulási konstrukció lesz kialakítva paraméter korlátozásokkal. A harmadik verzió az indulás elhalasztása. A megfelelő döntés kialakítása érdekében folyamatos munkálatok zajlanak. A felkészültségi állapotok és a döntések hatásainak felmérése is fontos tényezők, amelyeket figyelembe vesznek.

Kovács Levente ötletfelvetése során tisztázódott, hogy nem lehetséges a rendszer indítása úgy, hogy a fogadást kötelezővé tegyék és a küldés pedig későbbi bevezetésre legyen kötelezve. Ennek az az oka, hogy jelentősebb szereplőknél nem lehet szétválasztani a küldés és a fogás funkcióját. Az is kiderült, hogy vannak szereplők, akiknél nem a készenlét a probléma, hanem a rendszerek megfelelő kitesztelésére lenne szükségük több időre.

Dr. Selmeczi-Kovács Zsolt elmondta, hogy a GIRO működésére nem jelent változást semelyik döntés. Viszont, ha későbbre halasztás lenne, akkor a tesztrendszereket is fenn kell tartani, ez így költségoldalón probléma is lehet. A GIRO szempontjából mindenképpen hátrányos emiatt, és a felkészült bankoknál szintén jelentős hátrányt jelenthet. Bartha Lajos tájékoztatta, hogy ezt is figyelembe veszik és az optimális döntést próbálják az információk alapján meghozni.

A fizetési márka helyzetéről érdeklődött a GIRO vezérigazgatója, Bartha Lajos tájékoztatta ezzel kapcsolatosan a PIB tagokat, hogy folyamatban van, a kampánystratégia pedig erőteljesen függ a döntéstől.

4. EGYÉB

Következő PIB ülés várhatóan egy hónap múlva lesz.

Bartha Lajos megköszönte mindenkinek a munkáját és a részvételt.

Budapest, 2019. május

Az emlékeztetőt készítette: Deák Vivien